

A JÓ ÉLET

HAJÓ, LAKÁSSZÍNHÁZ, ÓRA

Szerkeszti: Fekete Emese

Fotó: Pacific High

Majdnem Kalifornia

A legendás
Wolfgang Puck pesti
étterme.
(76. oldal)

„ÉVEKRE ELŐRE KELL
FOGLALNI, HA AZ
Ő HAJÓIK FEDÉLZETÉN
SZERETNÉNK
NEKIVÁGNI RAJA
AMPAT TITOKZATOS
VILÁGÁNAK.”

(Cseke Eszter és S. Takács András, 86. oldal)

Nyomot
hagy, valahol
mélyen, a jobb
agyféltekénkben

A BMW új nagyfeszültségű
zászlóshajója.
(94. oldal)

A NÉGY KIRÁLYSÁG CSODÁI

Raja Ampat mindenhol nagyon messze van, ezért sokan úgy gondolták, hogy a Föld egyik utolsó érintetlen természeti csodájára nem leselkednek ugyanazok a környezetpusztító veszélyek, amelyek mára válságba sodorták bolygónk jelentős részét. Ám az eldugott indonéz szigetvilágot ugyanúgy utolérte a műanyagszemét és az emberi mohóság, mígnem környezetvédők egy elszánt csoportja a helyi törvényhozással karöltve tizenöt évvel ezelőtt megálljt parancsolt a pusztításnak. Mára Raja Ampat egy olyan ritka hely, amely azt bizonyítja, hogy a természet képes begyógyítani a sebeit, ha mi, emberek hajlandók vagyunk békén hagyni.

N

„Nyugodtan fekdjétek le aludni, szólnék, ha feltűnnek a bálnák a láthatáron” – nyugtat meg Yann Martinie de Maisonneuve, a jóképű francia hajóskapitány. Igazán ramatyul nézhetünk ki – gondoljuk magunkban –, ha reggel kilenckor kedvesen ágyba tessékkel az egész családot. De hát egész éjszaka repültünk, még Baliról

is két repülőjáratba telt, mire ideértünk. Yann vitorlása, a párját ritkítóan gyönyörű Senja kihaló kikötőből, és kezdetét veszi a több mint egyhetes hajút, hogy felfedezzessük Raja Ampat, a négy királyság csodáit.

A szigetvilág Pápuától nyugatra, a Csendes-óceán és az Indiai-óceán találkozásánál terül el. Az északi és a déli áramlatok évszakonkénti változása miatt olyan gazdag és sokféle vízi élővilágot találunk itt, mint ma már szinte sehol máshol a világon. Amikor először a vízbe dugjuk a fejünket egy korallzátony fölött, a sosem látott színekavalkád bűvöletében azonnal megértjük, mibe szeretett bele a La Rochelle-ből származó fiatal hajóépítő-mester, amikor tizenöt évvel ezelőtt ide sodorta a jóserencse. „Megérkeztem a tervrajzaimmal, mire a helyi építésvezető a lábával kezdett rajzolni a homokba közvetlenül a tengerparton” – emlékszik vissza Yann az első értekezletükre, ahol a helyi hajóépítők még akkor is a homokrajz részleteiről

**„MEGÉRKEZTEM
A TERVRAJZAIMMAL, MIRE
A HELYI ÉPÍTÉSVEZETŐ
A LÁBÁVAL KEZDTE
RAJZOLNI A HOMOKBA
KÖZVETLENÜL
A TENGERPARTON.”
A HELYI HAJÓÉPÍTŐK MÉG
AKKOR IS A HOMOKRAJZ
RÉSZLETEIRŐL EGYEZTETEK,
AMIKOR MÁR RÉG ELMOSTA
A TENGER.**

egyeztettek, amikor azt már rég elmosta a tenger. Mi lesz ebből? – gondolta magában Yann, és azt biztosan nem gondolta volna, hogy két dán befektető segítségével egész flottát épít és igazgat majd. Ez lett néhány évvel ezelőtt a Pacific High.

Évekre előre kell foglalni, ha az ő hajóik fedélzetén szeretnénk nekivágni Raja Ampat titokzatos világának, és nemcsak a legapróbb belsőépítészeti részletekig kidolgozott és megmunkált fahajók miatt, hanem mert olyan víz alatti, szárazföldi és már-már antropológiai programot kínálnak a valóban kíváncsi utazóknak, amelyet a legtöbb utazási iroda vagy hajótársaság ajánlataiban hiába keresnénk. A legtöbb megelégsze-

nek azzal, hogy Raja Ampat dzsungel fedte búbos kis hegyeivel és akváriumba illő vizalatti világával éppen elég káprázatos, tényleg elég kihajózni a tengerre, és máris olyan, mintha egy tündérmese diszletei között szelnénk a habokat.

Viszont Yann, illetve a szintén francia fedélzetmester és búvármester, Johanna Merer – aki még

Yann Martinie de Maisseuneuve és Johanna Merer, a Senja megálmodója és fedélzet-mestere.

A Pacific High legromantikussabb hajója, a kétkabinos Senja 4000 euróba kerül éjszakánként.

fiatalabb korában nemzetközi újságíróként készült – kifejezetten ügyvelnek rá, hogy minél többször kikössünk a szárazföldről, hegyet mászunk, ártalmatlan cápákkal ússzunk, benézzünk a helyi falvakba, és legyen némi esélyünk megismerni a négy királyságot lakó muzulmán és keresztény pápuákat is, a falusi fagaragótól a törzsfőnöki.

A Dennis Rodman mezét viselő Chicago Bulls-rajongó törzsfőnök, becsületes nevén Arthur, apró patakokon át vezet el a „szent kék folyóig”, ahol megint csak egy olyan szín jön szembe, amit még sosem láttunk. A türkiznél is élénkebb, mintha világítana, már-már zölddé válik, ahogy Arthur leveit a kosarasmezt, és belesobban. Mi sem álljuk meg, és csak lebegünk a dzsungelben, ebben a valószínűtlen tengeri oázisban, simán le lehetne forgatni itt az Avatar egy-két jelenetét. A törzsfőnök pontosan tudja, hogy milyen kincs van a kezükben, és hogy vigyáznunk kell rá. Felesége a falu iskolájában angolra tanítja a gyerekeket, és arra próbálja inspirálni őket, hogy az olajtársaság helyett inkább a turizmusban próbáljanak majd elhelyezkedni. Például a Pacific High egyik hajóján, ahol nyolcfős helyi személyzet gondoskodik róla, hogy mindkét kabinunk Robinson Crusoe rusztikus világát idézze – csak hajótörés nélkül.

A luxus csúcsa, amikor négy nap távolságra a szárazföldtől frissen őrölt kávét szolgálnak fel, vagy egy friss smoothie-val indul a reggel, de ezzel sem érik be: egyik este apró földnyelven bontanak meg egy palack francia fehérbort a naplemente

előtti percekben. Babzsákokból nézzük először a vörösülő horizontot, majd a csillagokat, és szépen lassan érteni véljük, hogy micsoda kiváltság hátrahagyni a szárazföldet, a felkelő nappal ébredni és az esthajnalcsillag alatt elaludni, felvenni a természet ritmusát, és minden értelemben elmerülni a tengeri utazásban.

A CÁPA

Bő egy hét hajózás után érkezünk meg Raja Ampat legdélebbi szigeteihez. Miután partot értünk, még órákig szédülünk, szervezetünk próbálja felfogni, hogy véget ért a több mint egy hetes ringatózás. A következő hetet egyetlen szigeten töltjük, a Misoool Eco Resortban, innen fogjuk felfedezni a déli királyságot. Ez az a rész, amiért a természetfilmesek és a víz alatti fotósok hajlandók átszelni az egész világot. És amit alig akarunk elhinni: éppen ennek az ökoresortnak a helyén húsz évvel ezelőtt még cápauszony-feldolgozó üzem zakatolt.

A kínai cápauszony-levéles legfontosabb hozzávalójáért többek között itt fogták ki a cápákat, hogy egyetlen nyisszantással megszabaduljanak a testüktől és visszadobják a tengerbe, hogy aztán az úszni képtelen cápák hosszú, lassú kínhalált haljanak. Évente százmillió cápát ölnek meg a világon.

A Pacific High flottájának tradicionális vitorlásai a festői Wayag-öbölben.

A 2000-es évek elejére Misoool körül alig maradt már cápa. Ráadásul mivel a dinamit jóval olcsóbb volt, mint a halászfelszerelés, inkább behajították a házilag eszkábált bombát a vízbe, felrobbantották a korallszirteket, majd összegyűjtötték a felszínről és a tengerfenékről az egyensúlyukat veszített kábult – vagy már halott – halakat.

Ez a tengeri tragédia inspirálta a brit-svéd házaspárt, Andrew és Marit Minerst, hogy a világ egyik legszebb helyén valahogy megállítsák az

értelmetlen pusztítást. A legfontosabb mérőföldkő az volt, amikor 2007-ben az indonéz kormány környezetvédelmi zónákat jelölt ki Raja Ampaton, és nemzeti parkokat hozott létre. Ekkorra már bőven készen állt a Misoool Alapítvány és az ökoresort ötlete, majd üzleti modellje is: a hotel nyereségéből védik a környezetet. Márpedig annak a csodának, amit itt talál az ember, megkérhetik az árát. 2008-ban meg is jöttek az első vendégek.

Csaknem másfél évtizeddel később reggelente mi már arra ébredünk cölöpökre épített faházunkban, hogy feketeuszójú szirticápák köröznek az apályban. A fiunk kiszúr egy polipot, aki bíbor gúnyát ölt, amikor egy piros korall tövében húzza meg magát, máskor kékre vált, és úgy libben tovább új búvóhelyet keresve. Nagyon szurkolunk neki, hogy ne leljenek rá a cápák, akik nyilvánvalóan megéreztek a jelenlétét, pontosabban a szagát, inycsiklandozónak találják, és szívesen elfogyasztanák.

A ház teraszáról csipás szemmel követtük ezt a hihetetlen természetfilm-jelenetet, persze már a kamera kijelzőjén. Délután két polippal találkozunk sznorkelés közben: egymást kergetik, párosodni készülnek. Fiunk a resort lagúnájában teknősökkel úszik az egyméteres vízben, majd naplementére megérkeznek a cápák is. Merthogy mára hússzor annyi cápa úszkál itt, mint húsz évvel ezelőtt. Sikerült megmenteni őket, és szépen lassan elkezdtek visszatérni az uszonyfeldolgozó üzem helyére a tenger orvosai, ahogy erre felé nevezik őket. Cápa nélkül nincs egészséges szirt és egészséges tenger. A cápák eszik meg a beteg halakat, ők tartják karban a halállományt, és ha kiesnének a körforgásból, minden felborulna.

A Misoool emberei megnyugtattak mindenkit, hogy ezek a cápák itt az öbölben vegetáriánusok. Ez persze nem igaz, de valóban semmilyen veszélyt nem jelentenek az emberre, így együtt merészkedünk a közelükbe, hogy szemügyre vehessük egymást. Akármennyire is tudjuk és értjük, hogy nem kell félni tőlük, amikor tizenkét cápa köröz körülöttünk, és egyik-másik egészen közelről a szemünkbe néz, összeugrik a gyomrunk, és lélegzet-visszafojtva figyeljük őket. Képtelenek vagyunk elhessegetni azt a zsigeri

” Ritkán fordul elő, hogy épp annyira várják a szülők, mint a gyerekek, hogy folytassanak egy könyvet. Így lett ez a könyv a kedvenc esti mesénk. ”

CSEKE ESZTER és S. TAKÁCS ANDRÁS

MIÉRT GJELENT!
openbooks.hu

Opening Page

The Good Life

Photo credit: Pacific High

„**You have to book years in advance** if you want to embark on their ships exploring the mysterious world of Raja Ampat on board”

Title: The lost paradise

Lead: Raja Ampat is very far from everywhere, so many people thought it was one of the last untouched natural wonder on Earth is not stalked by the same environmentally destructive threats that it is today have plunged a significant part of our planet into crisis. But the hidden Indonesian archipelago was overtaken in the same way by plastic waste and human greed, until a determined group of environmentalists together with the local legislature ordered the destruction to stop 15 years ago, and now Raja Ampat is one of the rare places that prove that nature can heal its wounds when we humans do we are willing to leave it alone.

Text: Eszter Cseke and András S. Takács

"Don't worry and go to bed, we'll let you know when the whales appear on the horizon," reassures Yann Martinie de Maisonneuve, the handsome French ship captain. We can look really terrible - we say to ourselves - if they kindly put the whole family to bed at 9am in the morning. But all night long we flew, even from Bali it took two flights to get here. Yann's sailboat, the exceptionally beautiful Senja sails out from the harbor which is ten minutes away from Sorong Airport, and begins the one-week-long cruise to explore Raja Ampat, the wonders of the four kingdoms. The archipelago, West of Papua is located at the meeting of the Pacific Ocean and the Indian Ocean. Due to the seasonal alternation of the Northern and Southern currents, such a rich and diverse underwater life can be found here, as almost nowhere else in the world today. When we put our heads in the water for the first time over a coral reef, under the spell of never-before-seen colors, we immediately understand what Yann fell in love with, when the young master shipbuilder from La Rochelle was brought here by good fortune 15 years ago. "I arrived with my blueprints and the local construction manager started drawing

with his foot in the sand right on the beach," he recalls of their first meeting. The local shipbuilders were still discussing the details of the sand drawing, when it had long been washed away by the sea. What will become of this, he Yann thought to himself, and he certainly would not have thought that he would build an entire fleet and manage them with the help of two Danish investors. This became Pacific High a few years ago. You have to book years in advance if you want to embark on their ships exploring the mysterious world of Raja Ampat on board, and not only because of the interior design so attentive to details, not only because of the wooden ships elaborated and crafted in such a way, but also because they offer an itinerary combining underwater, on land and almost an anthropology-like program for really curious travelers. For this we would search in the offers of most travel agencies or shipping companies in vain. Most people are content with the fact that Raja Ampat with its small jungle-covered mountains and an underwater world suitable for an aquarium is quite magnificent, really quite enough to set sail on the sea for, and it's like skimming the foam among the scenery of a fairy tale. However, Yann, and the also French fleet director and diving master, Johanna Merer - who wanted to become an international correspondent when she was even younger - specifically makes sure that we touch land as often as possible, climb mountains, swim with harmless sharks, visit local villages and have some chance get to know the Muslim and Christian Papuans who live in the four kingdoms, from the village woodcarver to tribal chief.

The Dennis Rodman jersey-wearing Chicago Bulls fan chief, whose real name is Arthur, leads us through tiny streams to the so-called "holy blue river", where we once again encounter a colour that we have never seen before. It's more vivid than turquoise, like it's glowing, almost turning green while Arthur takes off his basketball jersey and splashes in it. We don't stop either and just float in the jungle, in this improbable sea oasis where one or two scenes from Avatar could easily be filmed. The tribal chief knows exactly what kind of treasure they have in their hands and that they must take care of it. His wife teaches English to the children at the school of the village and tries to inspire them to try to get a job in tourism instead of the oil company. Like on one of the ships of Pacific High where eight local staff member ensure that both of our cabins have the rustic perfect world of Robinson Cruose - just without the shipwreck. The pinnacles of luxury is, when you are served freshly ground coffee from four days away from the mainland, or when the morning starts with a fresh smoothie, but that's not enough for them: one evening on a small sandbank they open a bottle of French white wine just minutes before sunset. From some beanbags we watch the red horizon, then the stars, and we slowly think we understand what a privilege it is to leave behind the land, waking up with the rising sun and

falling asleep under the evening stars, picking up the rhythm of nature, and immerse ourselves in cruising in every possible sense.